

ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	Для всіх
Спеціальність	Для всіх
Освітня програма	Для всіх
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	очна(денна)/очна(вечірня)/заочна/дистанційна/змішана
Рік підготовки, семестр	2 курс, осінній / весняний семестр
Обсяг дисципліни	2 кредити (60 год) Лекційних занять: 18 год. Практичних занять: 18 год. Самостійна робота студентів: 24 год.
Семестровий контроль	Залік
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua/
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Викладачі кафедри економіки і підприємництва https://keip.kpi.ua/колектив-кафедри/

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Дисципліна забезпечує формування у здобувачів освіти здатностей ухвалювати рішення із застосуванням отриманих знань по започаткуванню, впровадженню та припиненню підприємницької діяльності. Вона базується на емпіричних та теоретичних знаннях фундаментальних та професійно-практичних технологічних знаннях в широких контекстах, розумінні принципів, методів, процесів життєдіяльності людини і підприємства.

Англійський економіст Річард Кантільон – дослідник феномену підприємництва, підприємцями назвав людей, що на свій страх і ризик прямують до ринкового обміну з метою отримання прибутку. Звичайно це мета кожного підприємця, але сьогодні привносить зміни в наше життя і поряд із прибутком стають такі стимули, як самоствердження особистості, розвиток особистісного потенціалу, пошук свого місця у соціумі, знаходження рішень для покращення соціальних, культурних, екологічних аспектів життя, результатом чого є соціальна віддача.

Вивчення дисципліни дозволить сформувати у студента такі програмні результати навчання:

- розуміння процесу започаткування, ведення і припинення господарської діяльності,
- розуміння мети підприємницької діяльності,
- розуміння особливостей управління об'єктами підприємницької діяльності,
- визначення напрямів ефективної роботи суб'єктів господарювання,
- знання щодо аспектів державного регулювання підприємницької діяльності.

Дисципліна спрямована на посилення наступних компетентностей:

- Здатність розв'язувати практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов
- Здатність до аналізу та синтезу
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

- Здатність оволодівати сучасними знаннями
- Здатність діяти соціально-відповідально та свідомо, виявляти ініціативу та підприємливість
- Здатність втілювати інженерні розробки з урахуванням організаційних, правових, економічних аспектів
- Здатність реалізовувати творчий та інноваційний потенціал, планувати та реалізовувати проекти
- Здатність реалізовувати комерційну діяльність в інженерії

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Для засвоєння матеріалу дисципліни студенти повинні мати загальні знання в рамках шкільної програми та оволодіти загальнонауковою термінологією та поняттями. Отримані практичні навички та засвоєні теоретичні знання можна використовувати в подальшому житті.

3. Зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ №1 СУТНІСТЬ ТА ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 1.1. Зміст підприємницької діяльності. Місце підприємництва в суспільстві

Тема 1.2. Державне регулювання підприємництва

Тема 1.3. Зовнішнє середовище функціонування суб'єкта підприємницької діяльності

Тема 1.4. Види та організаційно-правові форми підприємництва

Тема 1.5. Моделі та способи підприємницької діяльності

РОЗДІЛ №2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Тема 2.1. Підприємницька ідея, її джерела, методи пошуку та етапи реалізації

Тема 2.2. Планування підприємницької діяльності

Тема 2.3. Процеси створення та припинення підприємницької діяльності

Тема 2.4. Формування організаційної структури та управління підприємницькою діяльністю

Тема 2.5. Фінансування підприємницької діяльності

Тема 2.6. Організація діяльності суб'єкта підприємництва

Тема 2.7. Економіка підприємницької діяльності

Тема 2.8. Системи оподаткування підприємницької діяльності.

Тема 2.9. Маркетингові інструменти підтримки підприємницької діяльності

Тема 2.10. Підприємницькі ризики

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література

1. Національна економіка: Розділ 5. Мале підприємництво та важелі його регулювання в Україні. Підручник / Національна економіка: Підручник / За ред. П.В.Круша. – К.: Каравела; 2018. – 536с.
2. Підприємництво [Текст] : підручник / [С. В. Панченко, В. Л. Дикань, О. В. Шраменко та ін.]. – Харків : УкрДУЗТ, 2018. – Ч. 1. Теоретичні основи організації підприємницької діяльності. – 241 с.
3. Розвиток підприємництва та формування середнього класу [Текст]: монографія / Т.П.Ткаченко, П.В.Круш. – К.: НТУУ «КПІ», 2009. – 216с.
4. Організаційно-управлінські механізми розвитку підприємницької діяльності національного господарства [Текст]: монографія / О.А.Гавриш, П.В.Круш, Л.Є.Довгань та ін. – К.: НТУУ «КПІ», 2009. – 368 с.
5. Основи підприємництва: Підручник / [Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О. та ін.]; під заг. ред. Н.В. Валінкевич. - Житомир : ЖДТУ, 2019. – 492 с.
6. Основи виробничого підприємництва: Навчальний посібник / під ред. Підлісної О.А., Янкового В.В. –К.: ІВЦ «Видавництво Політехніка», НТУУ «КПІ», 2010. –287 с
7. Економіка підприємства: курс лекцій: у 2 кн./ під заг. ред. П.В. Круша, К.В. Шелехова. -К.: НТУУ «КПІ», 2012. – Кн.2. Теорія і практика господарювання. – Ч.1. – 280 с. – Бібліогр.: у кінці тем. – 100 прим.
8. Економіка підприємства: курс лекцій: у 2 кн./ під заг. ред. П.В. Круша, К.В. Шелехова. -К.: НТУУ «КПІ», 2012. – Кн.2. Теорія і практика господарювання. – Ч.2. – 342 с. – Бібліогр.: у кінці тем. – 100 прим.

9. Методичні вказівки до курсу «Основи підприємництва» для студентів хіміко-інженерних, хіміко-технологічних та біотехнологічних спеціальностей усіх форм навчання (бізнес-планування). / Уклад.: О.А. Підлісна, В.В. Янковий, М.П. Дорошенко. – К.: ІВЦ „Видавництво „Політехніка”, 2004 – 48 с. – Бібліогр. с. 44-45. – 300 пр.
10. Основи підприємництва [Електронне видання] : методичні рекомендації до вивчення дисципліни для напрямів підготовки 6.030504 «Економіка підприємства», 6.030502 «Економічна кібернетика», 6.030503 «Міжнародна економіка», 6.030507 «Маркетинг» для денної та заочної форм навчання / НТУУ «КПІ» ; уклад. Т.П. Ткаченко. – Електронні текстові дані (1 файл: 691 Кбайт). – К.:НТУУ «КПІ», 2016. – 34 с. – Назва з екрана. – Доступ : <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/17689>

Додаткова література

- a) Господарський Кодекс України // Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
- b) Податковий Кодекс України// Режим доступу <http://sts.gov.ua/nk/>
- c) Цивільний Кодекс України // Режим доступу <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
- d) Митний Кодекс України // Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
- e) Кодекс законів про працю України // Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
- f) Проект закону України про внесення змін до Кодексу законів про працю України щодо визначення поняття трудових відносин та ознак їх наявності // Режим доступу http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=71071
- g) КВЕД 2021 // Режим доступу: https://juridicheskij-supermarket.ua/page_kved.html
- h) Мельничук І. 10 найкращих підкастів про підприємництво і бізнес // Режим доступу <https://mbusinesspartner.com.ua/business-podcasts>
- i) Ліга сміливих: успішні підприємці України до 25. // Режим доступу <https://actfast.pro/bilshe/pronas/novina-10.html>

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Студенти дискусійно засвоюють теоретичний матеріал у вигляді лекцій та набувають практичних навичок і умінь на практичних заняттях. Практичні заняття проходять у вигляді авторських презентацій, колективних дискусій, навчальних дебатів, тренінгів, застосування кейс-технологій, розв'язання задач; виконання тестових завдань, тощо.

Лекційні заняття

Лекція 1

Тема 1.1. Зміст підприємницької діяльності. Місце підприємництва в суспільстві

Історія розвитку підприємництва. Сутність та роль підприємницької діяльності в суспільстві. Ознаки підприємництва. Бізнес і підприємництво: спільне і відмітне. Основні функції підприємництва. Суб'єкти та об'єкти підприємницької діяльності.

Тема 1.2. Державне регулювання підприємництва

Сутність державного регулювання підприємництва. Правова база розвитку підприємництва. Прямі та непрямі методи регулювання. Обмеження в підприємницькій діяльності. Патентування і ліцензування підприємницької діяльності. Стандартизація і сертифікація.

Державна підтримка підприємництва. Державні та міжнародні організації, що сприяють розвитку підприємництва. Сприяння державної служби зайнятості в організації підприємницької діяльності для безробітних.

Лекції 2-3

Тема 1.3. Зовнішнє середовище функціонування суб'єкта підприємницької діяльності

Поняття ринку, попиту та пропозиції. Методи оцінювання попиту та пропозиції. Поняття конкуренції. Методи оцінювання та аналізування стану конкуренції та її впливу на підприємницьку діяльність.

Умови розвитку підприємництва: стадія економічного зростання, технологічний уклад, система захисту прав власності, економічна активність, інформаційна доступність тощо.

Тема 1.4. Види та організаційно-правові форми підприємництва

Поняття форми підприємницької діяльності. Загальна характеристика приватної, колективної і державної форми підприємництва. Поняття фізичної та юридичної особи. Індивідуальна (одноосібна) форма підприємницької діяльності. Колективна (партнерська) форма підприємницької діяльності. Форми партнерства у підприємстві (господарські товариства, спільне підприємство, кооперативи). Види

господарських товариств. Відмінності процесів створення та функціонування товариств з обмеженою відповідальністю, товариств з додатковою відповідальністю, товариств з повною відповідальністю), командитних товариств, акціонерних товариств. Приватна форма підприємницької діяльності.

Класифікація видів підприємництва. Характеристика особливостей виробничої, комерційної (торговельної), фінансово-кредитної, страхової, посередницької, консалтингової, наукової, аграрної, інноваційної (венчурної), соціальної підприємницької діяльності.

Залежне (франчайзинг) та незалежне підприємництво.

Мале підприємництво. Переваги та недоліки малого підприємництва.

Тема 1.5. Моделі та способи підприємницької діяльності

Класична та інноваційна моделі підприємницької діяльності. Коворкінг. Передача окремих функцій аутсорсинговій компанії.

Традиційні способи: створення нового підприємства, купівля існуючого бізнесу. Нетрадиційні способи: прямий маркетинг, пересувна торгівля, франчайзинг, надомний бізнес, вихід зі складу великої компанії.

Лекція 4

Тема 2.1. Підприємницька ідея, її джерела, методи пошуку та етапи реалізації

Пошук підприємницької ідеї. Джерела ідей. Методи генерування власної підприємницької ідеї: методи індивідуальної творчості (метод поліпшення прототипу, метод ідеалізації, метод аналогії, метод інверсії), методи колективної творчості (мозковий штурм, конференція ідей, метод колективного блокнота), методи активізації творчості (метод запитань, ліквідація ситуацій глухого кута), фактографічні методи творчості (дисперсійний аналіз, кластерний аналіз).

Зміст і етапи реалізації підприємницької ідеї. Проведення маркетингового дослідження. Оцінювання ринкової потреби в результатах реалізації підприємницької ідеї. Формування профілю споживача та вибір цільового ринку.

Поняття конкурентної переваги, її формування та методи оцінювання.

Формування цілей та розробка дорожньої карти реалізації підприємницької ідеї.

Тема 2.2. Планування підприємницької діяльності

Поняття про бізнес-план реалізації підприємницької ідеї. Процес розроблення бізнес-плану та етапи його реалізації. Визначення і класифікація фондів міжнародної технічної допомоги для реалізації бізнес-планів

Поняття про стратегічний та оперативний план розвитку підприємницької діяльності. Ключові підходи та критерії формування планів.

Лекція 5

Тема 2.3. Процеси створення та припинення підприємницької діяльності

Засновницькі документи та їх підготовка. Статутний фонд та його формування. Державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності. Вибір КВЕД. Порядок відкриття рахунка суб'єкта підприємницької діяльності в установі банку.

Процес припинення підприємницької діяльності.

Тема 2.4. Формування організаційної структури та управління підприємницькою діяльністю

Поняття управління підприємницькою діяльністю. Функції управління. Сутність і методи підприємницького управління. Функціональне управління в підприємстві. Визначення функцій, формування системи взаємозв'язків між ними, вибір організаційної структури управління. Планування персоналу. Вимоги до персоналу. Підбір та розстановка персоналу. Форми і методи залучення трудових ресурсів. Види договорів про працевлаштування (трудоі, цивільно-трудоі).

Управління мотивацією персоналу. Методи мотивації. Організація контролю. Управління організаційними комунікаціями.

Лекція 6

Тема 2.5. Фінансування підприємницької діяльності

Джерела фінансових ресурсів підприємництва, їх порівняльна характеристика. Внутрішні джерела фінансування бізнесу. Основні форми зовнішнього фінансування бізнесу. Способи залучення інвестора. Лізинг. Кредитування та його види. Особливості надання мікрокредитів суб'єктам підприємництва. Значення кредитних спілок у фінансуванні підприємництва.

Тема 2.6. Організація діяльності суб'єкта підприємництва

Договірне оформлення надання послуг, виконання робіт та продажу товарів. Договір купівлі-продажу. Договір підяду (виконання робіт). Договір про надання послуг. Договір оренди. Договір позики. Способи та форми розрахункових операцій за договірними зобов'язаннями. Поняття про касові операції суб'єкта підприємництва. Обмеження на готівкові розрахунки.

Лекція 7

Тема 2.7. Економіка підприємницької діяльності

Поняття витрат підприємницької діяльності. Постійні та змінні витрати. Методика розрахунку рівня беззбитковості діяльності. Методи розрахунку витрат. Ціноутворення в підприємстві. Стратегії та методи ціноутворення. Види цін. Особливості ціноутворення в різних видах економічної діяльності. Вплив системи оподаткування на формування ціни. Поняття доходу та прибутку суб'єкта підприємництва. Види прибутку. Показники оцінювання ефективності підприємницької діяльності.

Лекція 8

Тема 2.8. Системи оподаткування підприємницької діяльності.

Сутність податків та загальні основи оподаткування. Класифікація та види податків в Україні. Прямі та непрямі податки. Способи сплати податків у підприємстві. Загальна та спрощена системи оподаткування. Оподаткування прибутку підприємств. Єдиний податок. Фіксований податок. Збори і цільові відрахування, які сплачують підприємства. Місцеві податки і збори. Особливості оподаткування суб'єктів малого бізнесу. Документування підприємницької діяльності Поняття про первинні документи підприємця. Звітність суб'єкта підприємництва

Лекція 9

Тема 2.9. Маркетингові інструменти підтримки підприємницької діяльності

Поняття, значення та види маркетингових інструментів підтримки підприємницької діяльності. Маркетингові комунікації. Реклама. Нові методи збуту товарів: Internet-комерція, реалізація товарів за каталогами, виставкова діяльність, маркетингплейс.

Тема 2.10. Підприємницькі ризики

Причини підприємницьких ризиків. Сутність та основні види ризиків. Управління підприємницьких ризиками. Механізм зменшення підприємницьких ризиків.

Практичні заняття

Практичне заняття 1. Поняття підприємництва та його регулювання

1. Зміст підприємницької діяльності. Ознаки підприємництва.
2. Методи регулювання підприємницької діяльності.
3. Інструменти регулювання підприємницької діяльності.

Мета: сформувати знання про підприємництво, правові обмеження та державну підтримку його здійснення
Самостійна робота студентів: Ознайомитися з законодавством актами регулювання підприємницької діяльності, Законом України "Про підприємництво".

Практичне заняття 2. Зовнішнє середовище функціонування суб'єкта підприємницької діяльності

1. Попит та пропозиція на ринку. Методичні підходи до їх оцінювання та вибору цільового ринку.
2. Конкуренція на ринку. Методичні підходи до її оцінювання та вибору конкурентних переваг підприємницької діяльності.

Мета: сформувати навички оцінювання базових ринкових факторів, які впливають на вибір форми, сфери, моделі підприємницької діяльності

Самостійна робота студентів: ознайомити з ринками технічної продукції, за обраними видами ринку оцінити попит, пропозицію та стан конкуренції

Практичне заняття 3. Форми, моделі та способи підприємницької діяльності.

1. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності.
2. Моделі підприємницької діяльності.
3. Способи підприємницької діяльності.

Мета: формування знань щодо вибору форми, моделі та способу підприємницької діяльності

Самостійна робота студентів: ознайомитися з Законом «Про господарські товариства» та Законом «про акціонерні товариства»

Практичне заняття 4. Підприємницька ідея та планування її реалізації

1. Підприємницька ідея, її джерела, методи пошуку та етапи реалізації
2. Планування підприємницької діяльності. Поняття та етапи розробки бізнес плану, стратегічного та оперативного планів.

Мета: сформувати практичні навички використання джерел та методів генерування підприємницьких ідей та планування їх реалізації

Самостійна робота студентів: на основі існуючих знань, апробувати методи формування підприємницької ідеї та запропонувати план їх реалізації

Практичне заняття 5. Створення, реєстрація та управління підприємницькою діяльністю.

1. Порядок створення та реєстрації підприємства.
2. Формування організаційної структури.
3. Управління підприємницькою діяльністю.

Мета: набуття навичок реєстрації підприємства, визначення переліку операцій та функцій підприємницької діяльності, побудова структури управління підприємством.

Самостійна робота студентів: ознайомлення з Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань»

Практичне заняття 6. Організація та фінансування підприємницької діяльності

1. Способи реалізації продукції (послуг, робіт) в підприємницькій діяльності. Види договірних зобов'язань. Розрахункові та касові операції суб'єкта підприємництва.
2. Порівняльна характеристика джерел фінансування підприємницької діяльності.

Мета: формування навичок договірних взаємовідносин та розрахункових операцій в підприємницькій діяльності; вибір джерела фінансування підприємництва

Самостійна робота студентів: ознайомлення з Господарським Кодексом України та видами договірних відносин. На сайтах обраних банків ознайомитися з умовами кредитування підприємництва

Практичне заняття 7. Економіка підприємницької діяльності та її оподаткування

1. Методика розрахунку економічних показників підприємницької діяльності.
2. Умови вибору системи оподаткування підприємницької діяльності.
3. Податки та цільові збори у підприємстві.

Мета: формування навичок розрахунку базових показників підприємницької діяльності, вибору системи оподаткування, сплати податків та інших обов'язкових платежів

Самостійна робота: ознайомитися з Податковим кодексом України

Практичне заняття 8. Маркетингові інструменти підтримки підприємницької діяльності та підприємницькі ризики

1. Класифікація, характеристика переваг та умов використання маркетингових інструментів.
2. Класифікація підприємницьких ризиків та вибір способу їх зниження.

Мета: сформувати навички вибору маркетингових інструментів при різних цільових групах споживачів та систематизування знання щодо можливих способів зниження ризиків підприємницької діяльності

Самостійна робота: За даними інформації в мережі Internet для обраної студентом компанії описати маркетингові інструменти підтримки її діяльності

Практичне заняття 9. Залік

6. Самостійна робота студента

Назва теми, що виноситься на самостійне опрацювання	Кількість годин СРС
Нормативно-законодавча база підприємницької діяльності в Україні. Питання: надати аналіз нормативних документів з позиції дозволів на ведення підприємницької діяльності.	3
Міжнародні стандарти і супровідна документація на товар при перетині кордону. Питання: перелік документів, необхідних для визнання товару виробництва України за кордоном.	3
Трудові і строкові договори. Питання: надати аналіз переваг і недоліків застосування різних видів договорів для залучення трудових ресурсів.	3
Маркетингове дослідження ринку Питання: аналіз маркетингу як системи управління підприємницькою діяльністю	3
Оподаткування доходів підприємницької діяльності Питання: опрацювати основні положення Податкового кодексу щодо оподаткування підприємницької діяльності	3
Документальне оформлення трудових відносин при здійсненні підприємницької діяльності. Питання: ознайомитися з основними положеннями трудового і строкового договорів.	3
Підготовка до заліку	6

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Дисципліна «Основи підприємницької діяльності» забезпечує формування у студентів теоретичних, управлінських, фінансових знань та практичних умінь на основі:

- **проведення лекцій** у взаємодії студентів і викладача у процесі викладу теоретичного матеріалу, розв'язування проблем, ситуацій, завдань практично-прикладного характеру, структурно-логічних схем, ілюстрацій тощо;
- **практичних занять** під час організації роботи студентів у складі малих груп на умовах змагання, розв'язування кейсів, дискусій навколо проблемних ситуацій, які формують уявлення про діяльність фахівців інженерії в умовах ринку;
- **самостійної роботи студентів** у виконанні вправ змістово-пошукового плану, підготовки до колективних завдань тощо;
- **проведення заліку** для виявлення рівня сформованих у студентів теоретичних знань та практичних умінь і навичок з навчальної дисципліни.

Правила відвідування занять: Відвідування занять, як лекційних так і практичних є обов'язковим.

Правила поведінки на заняттях: на заняттях необхідно поставити телефони на беззвучний режим.

Правила призначення заохочувальних та штрафних балів (загальною сумою не більше 10 балів):

- участь у конференції з дисципліни, написання тез – плюс 5 балів;
- представлення власного плану створення і реєстрації суб'єкта підприємництва за профілем фахової підготовки студента – плюс 10 балів.

Політика дедлайнів та перескладань: всі проміжні контрольні заходи мають бути виконані вчасно, в разі невиконання, чи несвоєчасного виконання, студент має право на перескладання згідно розкладу додаткової сесії.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Рейтинг студента з дисципліни складається з балів, що він отримує за:

- 1) відповіді на практичних заняттях
- 2) індивідуальна робота під час підготовки авторських презентацій (1)
- 3) індивідуальна робота під час колективних обговорень (2)
- 4) колективна робота під час підготовки дискусій, проведення розборок кейсів (4);
- 5) участь у тренінгу (1)

1. Відповіді на практичних заняттях

Ваговий бал – 10.

Критерії оцінювання відповіді:

- 3 бали – відповіді на основні та додаткові запитання повні, вичерпні, обґрунтовані;
- 2 бали – відповідь на основне запитання правильна, відповіді на додаткові запитання з деякими неточностями;
- 1 бал – неповні або неточні відповіді на основне та додаткові запитання, студент володіє уривчастою інформацією;
- 0 балів – відповідь на основне запитання відсутня.

У середньому кожен студент за 8 занять може дати 3 відповіді (за умови, що на одному занятті опитано 8 студентів при максимальній чисельності групи 20 осіб; $(8 \text{ пр.} * 8 \text{ ст.}) / 20 \text{ ст.} = 3 \text{ відповіді}$)

2. Індивідуальна робота під час підготовки авторських презентацій

Ваговий бал – 10. Максимальна кількість балів за всі заходи дорівнює 10 балів.

Критерії оцінювання:

- 10 балів – коректно визначено завдання презентації, розкриті основні питання, презентація викликала зацікавленість у аудиторії, доповідач вміло управляв цікавістю учасників.
- 9-8 балів – коректно визначено завдання презентації, розкриті основні питання, доповідь викликала зацікавлення, але доповідач не впорався з управлінням аудиторією;
- 7-5 балів – робота виконана, але зацікавленості аудиторії не викликала;
- 0 балів – робота не виконана або не розкриті основні завдання.

3. Індивідуальна робота під час колективних обговорень

Ваговий бал – 10. Максимальна кількість балів за всі заходи дорівнює 20 балів.

Критерії оцінювання:

- 10 балів – студент вміє висловити думку, уважно дослухається до аргументів опонентів, аргументовано веде обговорення.
- 9-8 балів – студент вміє висловити думку, дослухається до опонентів, але не готовий вести обговорення;
- 7-5 балів – студент висловлює власну думку тільки після спонукання викладачем, окремі репліки під час обговорення викликають зацікавленість опонентів;
- менше 5 балів – студент відносно пасивний.

4. Робота в команді під час підготовки дискусій і розборки кейсів

Ваговий бал – 15. Максимальна кількість балів за всі заходи дорівнює 60 балів.

Критерії оцінювання:

- 10 балів – виконані всі поставлені завдання, виявлено лідера команди, активна робота команди;
- 9-8 балів – виконані всі поставлені завдання, але з певними неточностями та незначними помилками виявлено лідера команди, активна робота команди;
- 7-5 балів – виконано 80% завдань, виявлено лідера, пасивна робота команди;
- менше 5 балів – виконано 60% завдань, виявлено лідера, пасивна робота команди.

5. Участь у тренінгу

Ваговий бал – 10. Максимальна кількість балів за всі заходи дорівнює 10 балів.

Критерії оцінювання:

- 10 балів – виконані всі поставлені завдання, презентація результату викликає увагу аудиторії;
- 9-8 балів – виконані всі поставлені завдання, презентація недостатньо розкрила особливості результату, але під час запитань-відповідей студент розкрив усі нюанси роботи;
- 7-5 балів – виконані усі поставлені завдання, але не вдалося представити результати для публічного обговорення;
- менше 5 балів – виконано 60% завдань, пасивна робота.

Максимальна сума балів складає 100.

Для отримання заліку «автоматом» потрібно мати рейтинг не менше 60 балів. Сума балів, отриманих протягом семестру, переводиться до залікової оцінки згідно з таблицею нижче.

Студенти, які наприкінці семестру мають рейтинг менше 60 балів, а також ті, хто хоче підвищити оцінку, виконують залікову контрольну роботу.

Завдання залікової контрольної роботи складається з одного питання різних розділів програми та ситуаційного завдання. Додаткове питання з тем практичних занять отримують студенти, які не брали участі у роботі певного практичного заняття. Незадовільна відповідь з додаткового питання знижує загальну оцінку на 4 бали.

Питання залікової контрольної роботи оцінюється у 40 балів відповідно до системи оцінювання:

- повна відповідь (не менше 95% потрібної інформації) – 40-35 балів;
- достатньо повна відповідь (не менше 85% потрібної інформації або незначні неточності) – 34-30
- достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації або неточності) – 29-20 балів;
- неповна відповідь (не менше 65% потрібної інформації та деякі помилки) або задача розв'язана частково невірно – 19-15 балів;
- відповідь лише на базові поняття, відсутні аналітичні висновки (60%) – 15 балів
- незадовільна відповідь – 0 балів.

Оцінювання ситуаційного завдання у заліковій контрольній роботі 60 балів:

- задача розв'язана правильно, частково некоректне оформлення розв'язку (не менше 95% потрібної інформації) – 60-45 балів;
- задача розв'язана правильно, частково відсутнє оформлення розв'язку (не менше 85% потрібної інформації або незначні неточності) – 44-35 балів;
- задача розв'язана вірно, можливі помилки технічного характеру (не менше 75% потрібної інформації або неточності) – 34-30 балів;
- логіка розв'язку витримана, але є помилки в розрахунках (не менше 65% потрібної інформації) 29-26 балів;
- задача розв'язана з помилками або не в повному обсязі, за умови правильно наведених формул для подальшого розрахунку (60%) – 25-24 бали;
- задача не розв'язана – 0 балів.

Сума балів за два завдання залікової контрольної роботи переводиться до залікової оцінки згідно з таблицею.

Таблиця переведення рейтингових балів до оцінки за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено викладачами кафедри економіки і підприємництва

Ухвалено кафедрою економіки і підприємництва (протокол № 17 від 02.06.2026 р.)

Погоджено Методичною радою університету (від 26.06.2026 р.)